

Seimo ir PLB komisijos rudens posėdžiai: dėmesys pilietybės išsaugojimo ir kovos su dezinformacija klausimams

2026 m. spalio 13-15 d. Lietuvos Respublikos Seimo Kovo 11-osios ir Konstitucijos salėse Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės (PLB) komisijos eilinės rudens sesijos posėdžiai. Iš visų pasaulio žemynų į Vilnių susirinkę ar nuotoliniu būdu prisijungę diasporos lyderiai kartu su parlamentariais, Vyriausybės nariais, teisininkais bei ekspertais tris dienas nagrinėjo aktualius Lietuvos ir užsienio lietuviams klausimus. Daugiausiai dalyvių dėmesio susilaukė diskusijos apie gimimu įgytos pilietybės išsaugojimą ir hibridinį karą bei atsparumą dezinformacijai.

Pasauliolietuvis.lt | Ana Vengrovskaja

Intensyvioje darbotvarkėje taip pat išsirikiavo Lietuvos demografijos problemų ir politikos, Lietuvai svarbaus nekilnojamojo kultūros paveldo užsienyje apsaugos ir heraldika bei pasiruošimo Lietuvos pirmininkavimui Europos Sąjungos Tarybai 2027 metais temos.

„Komisijos priimtose rezoliucijose išdėstėme konkrečius pasiūlymus, kurie ilgainiui padės stiprinti Lietuvos ryšius su diaspora, didins mūsų valstybės patrauklumą ir prisidės prie jos saugumo, – baigiamojoje spaudos konferencijoje pabrėžė naujas komisijos pirmininkas, Seimo narys Kęstutis Vilkauskas. – Svarbiausia – užtikrinti, kad šie pasiūlymai neliktų vien popieriuje, o virstų

konkrečiais darbais ir sprendimais.“

Jam antrino PLB pirmininkė Dalia Henke, akcentavusi unikalią šio formato reikšmę: „Kitų tautų diasporos pavydi lietuviams tokio bendradarbiavimo formato, kai diasporos atstovai kartu su Seimo nariais gali priimti bendrus sprendimus. Daliai pasiūlymų įgyvendinti nereikia nei papildomų finansų, nei sudėtingų sprendimų – kai kurie reikalauja tik politinės valios.“

Spaudos konferencijoje buvo pristatytos komisijos priimtose rezoliucijos

Tebesitęsianti kova dėl gimimu įgytos pilietybės išsaugojimo

Rudens sesija prasidėjo iškilminga atidarymo ceremonija, Lietuvos valstybės himnu ir Lietuvos vyskupų konferencijos generalinio sekretoriaus kunigo Kęstučio Smilgevičiaus atlikta invokacija. Dvasininkas pabrėžė, kad komisijos darbas gaivina iš vienybės kylančią tautos stiprybę:

„Susirinkote čia, kad telktumėte lietuvius, kad nuolat primintumėte, jog esame viena tauta, nesvarbu, kur pasaulyje begyventume. Šiais individualizmo ir augančio nesaugumo laikais savo nutarimais kurkime jautrumo ir išklauso erdves, kad visos mūsų tautos energijos ir idėjos galėtų pasitarnauti bendruomenės bei valstybės stiprinimui.“

Sveikinimo kalbose Seimo pirmininkas Juozas Olekas atkreipė dėmesį į įtampą dėl šalies gynybos ir siekį išsaugoti lyderystę „5 proc. BVP klube“: „Mūsų pačių saugumas ir parama Ukrainai yra svarbiausi prioritetai.“

Seimo vicepirmininkė Jūratė Zailskienė priminė, kad „Lietuva niekada nesibaigia savo valstybės sienomis. Lietuva yra ten, kur yra lietuvių ir kur skamba lietuviškas žodis“.

Užsienio reikalų viceministras Vidmantas Verbickas akcentavo: „Rusijos tęsiamas karas prieš Ukrainą, augančios hibridinės ir informacinės grėsmės primena, kad valstybės stiprybę šiandien lemia ne tik jos ekonominė ar karinė galia. Ne mažiau svarbus visuomenės susitelkimas ir pilietinis atsparumas.“

PLB pirmininkė Dalia Henke, pasveikinusi atsinaujinusią komisiją, iškėlė vieną skaudžiausių diasporai klausimų.

„Tarp svarbiausių klausimų šios savaitės darbotvarkėje vėl yra gimimu įgytos

Lietuvos Respublikos pilietybės išsaugojimas. Tiems žmonėms, kurie susiduria su šia problema, ji yra ne vien teisinė ir ne tik administracinė dilema. Tai yra skausmingas klausimas lietuviams, kurie praranda ne tik lietuvišką pasą ar pilietybę, bet ir ryšį su tėvyne, su Lietuva. Tai susiję ir su mūsų tapatybės išlaikymu, o ypač – su šalies saugumu, nes gimimu įgyta pilietybė yra tiesiogiai susijusi su Lietuvos nacionaliniu saugumu. Norėtusi, kad valstybės institucijos, politikai, Lietuvos Respublikos Prezidentas ir Vyriausybė pagaliau išgirstų, jog du referendumai atrišo rankas ir davė aiškų mandatą kuo greičiau spręsti šį klausimą“, – pabrėžė PLB pirmininkė.

PLB pirmininkė Dalia Henke | Seimo kanceliarijos nuotr. (autorė Viktoriia Chorna)

PLB atstovas komisijoje Jonas Bružas (JAV) aptarė teises iniciatyvas dėl pilietybės išsaugojimo ir pabrėžė pasikeitusią geopolitiką.

„Šiandien jie yra ypač aktualūs mūsų valstybei esant sudėtingai geopolitinei ir nacionalinio saugumo situacijai, kurios turbūt net neįsivaizdavo mūsų Konstitucijos kūrėjai, kurie pilietybės normas formavo atliepdami tų laikų realijas“, – pabrėžė J. Bružas.

Pasak pranešėjo, Lietuvai šiandien verkiant reikalinga pilietybės išsaugojimo

politika, todėl būtina tobulinti esamą Pilietybės įstatymą, peržiūrėti pilietybės netekimo procedūras ir užtikrinti individualų kiekvieno atvejo vertinimą.

„Kviečiame ir toliau ieškoti būdų, kaip maksimaliai išsaugoti Lietuvos piliečius, suteikiant galimybę išsaugoti pilietybę Lietuvos piliečiams, įgijusiems mūsų gynybinių, ekonominių aljansų bei partnerių valstybių pilietybes“, – teigė PLB atstovas.

Pasaulio lietuvių vienmandatėje apygardoje išrinkta Seimo narė Dalia Asanavičiūtė-Gružauskienė priminė per du referendumus išsakytą piliečių valią.

„Antras vykęs referendumas 24-aisiais metais, ne tik mano manymu, bet ir, manyčiau, visų čia esančių ir klausančių mūsų žmonių manymu, parodė, kad tauta davė aiškų mandatą sukaupti politinę valią. Milijonas 43 tūkstančiai žmonių pasisakė už tai, kad Lietuvos piliečiai galėtų turėti ir draugiškos valstybės pilietybę. Pasakykite, už ką dar tiek daug balsavo piliečių? Už kurią politinę partiją balsavo tiek daug piliečių? Už kurį prezidentą balsavo tiek daug piliečių? Nė už vieną! Atėjo laikas po dviejų referendumų pripažinti žmonių suteiktą mandatą ir, drąsiai pareiškus ir politinę valią, ir institucinį geranoriškumą, pripažinti, kad mes norime savų piliečių“, – teigė Seimo narė.

Teisingumo viceministrė Barbara Aliaševičienė informavo, kad 2026 m. sausio 1 d. duomenimis daugybinę pilietybę teisėtai turėjo 86 137 Lietuvos piliečiai (2024 m. pradžioje – 69 tūkst.).

VRM Migracijos politikos grupės patarėja Daiva Vežikauskaitė pristatė Seime svarstomas Pilietybės įstatymo pataisas ir informavo, kad iki šių metų spalio 1 d. 388 asmenys neteko Lietuvos pilietybės, įgiję kitos šalies pilietybę.

„Dažniausiai Lietuvos pilietybės asmenys neteko įgiję Norvegijos, Vokietijos, Britanijos, JAV, Švedijos ir kitų šalių pilietybes“, – nurodė D. Vežikauskienė. Pernai Lietuvos pilietybės neteko 1012 asmenų.

Vokietijos lietuvių bendruomenės pirmininkas Augustas Šernius akcentavo piliečio, kaip valstybės saugumo ištekliaus, vaidmenį.

„Prisiminkime Konstitucijos 139 straipsnį, kuris skelbia, kad ginkluoto užsienio užpuolimo atveju Lietuvos valstybės gynimas yra kiekvieno Lietuvos Respublikos piliečio teisė ir pareiga. Tai reiškia, kad pilietis yra ne valstybės našta – tai yra jos

strateginis išteklius, ypač kalbant apie sudėtingą situaciją, kurioje šiuo metu yra mūsų šalis“, – sakė A. Šernius.

Vokietijos lietuvių bendruomenės pirmininkas atkreipė dėmesį į paradoksą, kad viena ranka pasaulio lietuviai kviečiami investuoti, balsuoti, remti Ukrainą ir ginti Lietuvos interesus, o kita ranka grūmojama, jog įgijus kitos valstybės pilietybę ryšys gali būti nutrauktas.

„Konstitucijoje vartojama sąvoka „atskiri atvejai“. Konstitucijoje nėra parašyta „pavieniai atvejai“, „unikalūs atvejai“, „ypač reti atvejai“. 21 amžiuje lojalumas valstybei negali būti vertinamas vien tiktai pagal turimų pasų skaičių“, – pabrėžė A. Šernius.

Po posėdžio priimta rezoliucija Nr. 7 „Dėl gimimu įgytos Lietuvos Respublikos pilietybės išsaugojimo teisinio reglamentavimo tobulinimo“. Joje Vyriausybei siūloma tikslinti Pilietybės įstatymo nuostatas sudarant teisines prielaidas išsaugoti gimimu įgytą LR pilietybę asmenims, įgijusiems ES, NATO ar EBPO valstybių narių pilietybę; tobulinti pilietybės netekimo procedūras, užtikrinant kiekvieno atvejo individualų poveikio asmens teisėms ir valstybės interesams vertinimą; papildyti Pilietybės įstatymą nuostatomis, apsaugančiomis nukentėjusius nuo okupacijų asmenis ir tremtinių palikuonis.

Viso posėdžio vaizdo įrašas

Informacinis karas, pilietinis atsparumas ir kova su dezinformacija

Popietiniame spalio 13 d. posėdyje gausiai susirinkę pranešėjai nagrinėjo informacinį karą, kognityvines grėsmes, dirbtinio intelekto klastotes ir užsienio lietuvių vaidmenį atremiant priešišką propagandą.

Posėdį atidaręs PLB atstovas, Kanados lietuvių rašytojas Antanas Šileika atskleidė išeivijos patiriamus iššūkius:

„Kiekvienas užsienyje gyvenantis lietuvis tam tikra prasme yra Lietuvos ambasadorius. Jis atsako į klausimus apie šalį arba gina tautos vardą, kai ji būna neteisingai kritikuojama“, – teigė A. Šileika.

Pasak pranešėjo, Vakaruose Lietuvos pozicija ne visada pakankamai suprantama,

o teiginiai apie saugumo stiprinimą NATO rytiniame flange kartais laikomi perdėta reakcija, nes dezinformacija taikoma tiesiogiai į diasporą siekiant diskredituoti pokario išeiviją.

„Dalis dezinformacijos yra nukreipta tiesiog į pačią diasporą, tad gali nepatekti į Užsienio reikalų ministerijos akiratį, nes ja siekiama diskredituoti lietuvius ir kitus baltiečius, ypač pokario laikotarpio emigrantus, vaizduojant juos fašistais. Taigi turime atsižvelgti į dezinformacijos kūrimą pačioje Lietuvoje, tačiau taip pat sutelkti dėmesį į žalingą informaciją diasporoje ir plačiau užsienyje“, – akcentavo A. Šileika.

Antanas Šileika | Seimo kanceliarijos nuotr. (autorė O. Posaškova)

Europos Komisijos atstovybės Lietuvoje vadovas Rytis Martikonis atkreipė dėmesį į ES teisinį reguliavimą ir puolamąjį naratyvą:

„Per pastaruosius keletą metų yra nemažai pažangos pripažįstant, kad informacinis karas ir informacinės atakos yra hibridinių grėsmių dalis, kurias nedraugiškos, priešiškos Europos Sąjungai jėgos naudoja savo interesams“, – sakė R. Martikonis.

Europos Komisijos atstovybės vadovas pabrėžė, kad Europos Sąjungos reguliavimo dokumentais Skaitmeninių paslaugų aktu ir Skaitmeninės rinkos aktu suteikiamos konkrečios priemonės hibridinėms grėsmėms užkardyti, tačiau būtina daugiau dėmesio skirti savo teigiamų naratyvų plėtrai.

„Vienas iš aktualesnių pavyzdžių – Lietuvos, Latvijos ir Estijos sinchronizacija su Vakarais ir desinchronizacija nuo buvusios energetikos sistemos. Tai yra didelė sėkmė, ir turėtume tai naudoti kaip teigiamą mūsų naratyvą, nuo kurio nedraugiškos jėgos turėtų gintis“, – pažymėjo R. Martikonis.

Užsienio reikalų ministerijos Komunikacijos ir kultūrinės diplomatijos departamento direktorius Mindaugas Lašas pristatė valstybės pasirengimą ir mobilizacinius planus:

„Lietuvoje, kai buvo uždrausti rusiški televizijos kanalai, socialiniai tinklai tapo pagrindiniu dezinformacijos skleidimo keliu“, – teigė M. Lašas.

Užsienio reikalų ministerijos atstovo teigimu, priešiškos šalys naudoja automatizuotas paskyras, algoritmus ir dirbtinį intelektą istorijos faktams iškreipti bei viešajai erdvei jaukti.

„Ministerija atnaujinama mobilizacinius planus, kaip organizuosimės esant rimtai krizės situacijai. Į šiuos planus įtraukta ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenė bei Šaulių sąjunga, turinti skyrius užsienyje“, – informavo M. Lašas.

Svarbu visą laiką sustoti ir paklausti savęs: kokias emocijas man ši naujiena kelia ir ko ja siekiama.

Lietuvos kariuomenės Strateginės komunikacijos departamento analitikė Simona Uksaitė apibrėžė pagrindines informacinio karo sąvokas.

„Aš apibrėšiu tris pagrindinius reiškinius: dezinformaciją, propagandą ir dabar turimą naują – kognityvinį karą“, – pasisakymą pradėjo S. Uksaitė. Lietuvos kariuomenės analitikė paaiškino, kad dezinformacija ir propaganda siekiama pakirsti pasitikėjimą ir paveikti paramos teikimą Ukrainai, o kognityvinis karas nukreiptas į giluminį žmogaus vertybių sistemos keitimą.

„Svarbu visą laiką sustoti ir paklausti savęs: kokias emocijas man ši naujiena kelia ir ko ja siekiama“, – patarė S. Uksaitė.

Seimo NSGK narys Vytautas Sinica pabrėžė dirbtinio intelekto grėsmes.

„Informacinis karas yra akivaizdi galimo konvencinio karo dalis, žengianti prieš tai kaip parengiamoji stadija“, – pabrėžė V. Sinica. Seimo NSGK narys atkreipė dėmesį, kad dirbtinio intelekto sukurto turinio dalis socialiniuose tinkluose per kelerius metus išaugo nuo 2 proc. iki 28 proc., todėl Seime svarstomas dezinformacijos užkardymo paketas.

„Būtina kovojant su dezinformacija išlaikyti kriterijų, kad turi būti aiški tyčia. Jeigu nekonstatuojame tyčios, galime naikinti turinį, bet tai savaime nereiškia, kad jį paskleidę žmonės turi būti baudžiami“, – akcentavo parlamentaras.

Komisijos posėdis | Seimo kanceliarijos nuotr. (autorė Viktoriia Chorna)

Dezinformacijos analizės centro „Debunk.org“ vadovas Viktoras Daukšas atskleidė klaidų mastą.

„Dezinformacijai dažniausiai yra naudojama baimė – ji yra kaip produktas dezinformacijos skleidėjų rankose“, – teigė V. Daukšas. Eksperto teigimu, nuo Rusijos invazijos į Ukrainą kai Kremliaus dezinformacijos žiniasklaidos priemonės buvo sankcionuotos, sistemiškai yra naudojamas dirbtinis intelektas sankcijoms

apeiti: dirbtinis intelektas per kelias sekundes išverčia ir publikuoja tūkstančius manipuluotų straipsnių ir plečia giliųjų klaidingų tinklus. „Kviečiame kiekvieną skirti savo gyvenimo 45 minutes ir nemokamai praeiti „InfoShield“ kursą tam, kad išmokytų ženkliai geriau atpažinti dezinformaciją ir dar pamokyti savo gimines ir šeimą, arba tam, kad nepakliūtumėt į šiuos spąstus“, – paragino V. Daukšas.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenėje intensyviai ruošiamės Lietuvos visuotinei gynybai, kad stiprintume savo gynybinius pajėgumus už Lietuvos valstybės ribų, kad krizės ar karo padėies atveju galėtume maksimaliai padėti Lietuvai veikiant iš mūsų valstybių.

PLB Pilietinio atsparumo komisijos pirmininkė Irma Petraitytė-Lukšienė pristatė diasporos veiklą pilietiniam atsparumui stiprinti.

„Pasaulio Lietuvių Bendruomenėje intensyviai ruošiamės Lietuvos visuotinei gynybai, kad stiprintume savo gynybinius pajėgumus už Lietuvos valstybės ribų, kad krizės ar karo padėies atveju galėtume maksimaliai padėti Lietuvai veikiant iš mūsų valstybių“, – sakė I. Petraitytė-Lukšienė.

PLB atstovė paminėjo, kad informacinis atsparumas yra viena pagrindinių veiklos kryptių, o lietuviai užsienyje patiria tiesiogines atakas ir protestuoja prieš prokremliškus judėjimus. „Šis mūsų veikimas visuose frontuose yra labai svarbus – ir politiniame, ir informaciniame, ir diplomatiname“, – akcentavo pranešėja.

Žurnalistė Daiva Žeimytė-Bilienė pasidalino praktiniais pastebėjimais: „Aš seku socialinius tinklus ir kartais tiesiog darau eksperimentus, bandydama nustatyti kanalus, iš kurių ateina dezinformacija, ir netgi atpažinti tam tikrus konkrečius trolius ar botus bei kaip jie veikia realioju pavidalu“, – sakė D. Žeimytė-Bilienė.

Pranešėja pademonstravo konkrečius pavyzdžius – nuo fiktyvios moters paskyros „Justina Stankevičienė“, iš kurios platinamas skaldantis turinys ir nuorodos į rusiškus kanalus, iki Vietname suaktyvintos botų fermos, iš kurios tūkstančiai komentarų užplūsta paskyras ir siekiama blokuoti nepalankią informaciją.

„Ką daryti? Čia yra higiena, kaip ir visur. Kiekvienas turime savo socialinių tinklų higieną nuolatos vykdyti. Jeigu yra visiškai tuščias profilis, ten tik nuotrauka ir nieko daugiau, aš juos *reportinu*. Ne faktas, kad juos užblokuoja „Facebook“, bet aš padarau iš savo pusės tai, ką galiu“, – patarė žurnalistė.

Seimo narys Vytautas Juozapaitis pabrėžė teisinę atsakomybę.

„Pavyzdys labai paprastas: kai oro uoste eisite pro patikrą ir pasakysite, kad turite bombą, jūs gausite tokią baudą, kad mažai nepasirodys. Tai yra dalykai, už kuriuos vien ištara turi atsakyti, nes tai kelia pavojų šimtams tūkstančių žmonių“, – paaiškino V. Juozapaitis. Parlamentaro teigimu, informacinio karo sąlygomis valstybė negali leisti abejoti savo gebėjimu apsiginti. „Karo metu – o mes gyvename informaciniame kare aukščiausioje stadijoje – negalime leisti sau žaisti iki tiek, kad leistume žmonėms abejoti, ar galime apsaugoti savo valstybę“, – pabrėžė Seimo narys.

PLB pirmininkė Dalia Henke teigė, kad dezinformacijos sąvoka ne visiems yra aiški, todėl aptariamus pavyzdžius reikėtų vadinti tiesiog melu.

„Sakykit, kad tai yra melas. Kai pasakai, kad tai yra melas – taškas! Baigiasi žodžio laisvė, kai yra skleidžiamas melas, melagienos, neapykanta ir kurstymas“, – griežtai teigė D. Henke. PLB pirmininkė paragino Seimą priimti valstybę apsaugančius įstatymus, o Užsienio reikalų ministerijos paprašė parengti praktines rekomendacijas bendruomenėms.

„Užsienio reikalų ministerijos prašau – parenkite ir išplatinkite bendruomenėms trumpą, aiškų paruoštuką lietuviškai, angliškai, ispaniškai, kaip kiekvienam elgtis, kai valstybė puolama informaciniame kare“, – ragino D. Henke.

Komisija priėmė rezoliuciją Nr. 10 „Dėl informacinio karo ir dezinformacijos“. Joje Vyriausybės prašoma užtikrinti nuoseklų ir sistemingą visuomenės ir užsienio lietuvių pasirengimą atpažinti propagandą, dezinformaciją bei hibridines atakas; taip pat užtikrinti nuolatinę informacijos apie dezinformacijos grėsmes sklaidą užsienio lietuviams, rengiant ir platinant praktines rekomendacijas per LR diplomatinės atstovybes, garbės konsulus bei PLB tinklus.

Viso posėdžio vaizdo įrašas

Ekonominis bendradarbiavimas su diaspora ir investicijų pritraukimas

Antroji posėdžių diena prasidėjo diskusija apie Lietuvos ekonomikos auginimą pasitelkiant pasaulio lietuvių profesionalus, kapitalą ir tarptautinius ryšius.

PLB atstovas Liuksemburge Rytis Virbalis išanginėje kalboje pažymėjo: „Lietuvai iš viso turi būti kuo mažiau įvairių biurokratinių barjerų, o pats investicijų pritraukimo procesas turi būti sklandus – turi būti sudarytos sąlygos kuo greičiau tai daryti“, – teigė R. Virbalis.

Lietuvos pramonininkų konfederacijos viceprezidentas Antanas Zabulis pristatė verslo tikslą: „Lietuvos pramonininkų konfederacija iškelė tikslą, kad pagal BVP augimą realiai galime aplenkti Suomiją. Reikia turėti aiškų veiksmų planą“, – sakė A. Zabulis.

Lietuvos darbdavių konfederacijos viceprezidentas Mindaugas Ardišauskas atkreipė dėmesį į darbo jėgos pritraukimą: „Gerbiama visuomene, jeigu jūs nenorite trečiųjų šalių piliečių, atitinkamai sutikite su tuo, kad grįžtantiems piliečiams reikalingos tam tikros mokestinės arba kitokios lengvatos“, – teigė M. Ardišauskas.

Užsienio reikalų ministerijos Išorinių ekonominių santykių departamento vyriausiasis patarėjas Jonas Mažeika pabrėžė abipusį ryšį: „Lietuvos ekonominis dydis priklauso ir nuo to, kiek pasaulio mes sugebame pasiekti. Dažniau klausime diasporos, ką galime nuveikti kartu jau šiandien, o ne tik tada, kai ji sugrįš. Žmogui, kuris šiandien negali sugrįžti, turime pasiūlyti prasmingą būdą prisidėti“, – pabrėžė J. Mažeika.

VšĮ „Investuok Lietuvoje“ atstovas Vydūnas Trapinskas pakvietė diasporos lyderius tapti partneriais pritraukiant pasaulinius milžinus. Šveicarijos lietuvių bendruomenės pirmininkė Jūratė Caspersen pabrėžė profesionalų tinklų atskyrimą nuo savanoriškos kultūrinės veiklos, o JAV garbės konsulė Dalia Giedrimienė pristatė sėkmingus akademinius tiltus tarp Konektikuto ir Lietuvos.

Rezoliucijoje Nr. 9 „Dėl ekonominio bendradarbiavimo su Lietuvos diaspora ir investicijų į Lietuvą pritraukimo“ Vyriausybei siūloma stiprinti ekonominės diplomatijos tinklą, aktyviau pasitelkiant užsienio lietuvių verslo ir profesines organizacijas; sukurti „vieno langelio“ informacinį mechanizmą diasporos verslininkams bei investuotojams; skatinti bendrus mokslo, inovacijų ir pramonės projektus, sudaryti ekonomines sąlygas diasporos talentams grįžti.

Viso posėdžio vaizdo įrašas

Lietuvos demografinės problemos ir demografijos politika

Trečiame posėdyje komisija nagrinėjo demografinę krizę, gimstamumo mažėjimą ir visuomenės senėjimą.

PLB atstovas Lenkijoje Jonas Vydra pabrėžė: „Demografija yra neatsiejama dalis, kuri lemia ir ekonomikos klestėjimą, ir mūsų tėvynės saugumą. Būtina didinti socialines garantijas gimdančioms moterims, užtikrinti valstybės saugumą ir skatinti lietuvių kalbos žinias“, – sakė J. Vydra.

Seimo narė Dalia Asanavičiūtė-Gružauskienė pateikė migracijos tendencijas: „Nors grįžimas šešerius metus iš eilės didesnis negu išvykimas, skirtumas rodo tendencijas, kad einame link nulio“, – teigė D. Asanavičiūtė-Gružauskienė.

SADM vyresnioji patarėja Teresa Roščinska pristatė SADM kuriamą paketą „Viskas šeimai“.

VDU profesorius Gediminas Karoblis pateikė įtaigią demografinės trilemos analizę.

„Prieš dešimt metų beveik pirmą kartą apie demografijos problemas kalbėjau kaip tik šios komisijos posėdyje“, – prisiminė prof. G. Karoblis. Mokslininkas pateikė demografinės trilemos pavyzdį, kad iš trijų elementų – mažo gimstamumo, etninio vientisumo ir kylančios ekonomikos – įmanoma išlaikyti tik du, o verslas dėl laisvų darbo vietų rizikuoja prarasti šimtus milijonų eurų. „Esant desperatiškai padėčiai reikia ryžtingo paprastumo“, – reziümavo G. Karoblis.

Seimo nariai Kęstutis Vilkauskas, Ligita Girskienė ir Vytautas Juozapaitis pabrėžė, kad kova su demografine krize reikalauja tėvystės prestižo atkūrimo, saugumo jausmo ir patrauklių sąlygų kūrimo regionuose.

Rezoliucijoje Nr. 11 „Dėl Lietuvos demografinių problemų ir demografijos politikos“ Vyriausybei siūloma ieškoti būdų išsaugoti LR pilietybę įgijus kitų valstybių pilietybę, nes tai yra viena esminių prielaidų šeimoms grįžti gyventi į Lietuvą; taip pat užtikrinti tvarią ir kompleksišką paramą šeimai, įperkamo būsto plėtrą regionuose bei sklandų užsienyje augusių vaikų integravimą į Lietuvos švietimo sistemą.

Viso posėdžio vaizdo įrašas

Lietuvai svarbaus nekilnojamojo kultūros paveldo apsauga ir užsienio lietuvių heraldika

Ketvirtajame posėdyje komisija nagrinėjo lituanistinio paveldo išsaugojimą svetimose žemėse ir bendruomenių vėliavų naudojimo klausimus.

JAV lietuvių Arvydo Urbonavičiaus pranešime (jį perskaitė Jonas Bružas) buvo pažymėta:

„Pasišventusių bendruomenės narių pastangomis ir toliau prižiūrimi gyvybingai veikia lietuvių visuomeniniai centrai Čikagoje, Lemonte, Niujorke, Baltimorėje. Jungtinėmis lietuvių bendruomenių pastangomis galime užtikrinti, kad šis unikalus paveldas nebūtų prarastas“, – patikino pranešimo autorius.

Seimo Kultūros komiteto pirmininko pavaduotojas Vytautas Juozapaitis akcentavo: „Paveldas – mūsų tapatybės dalis ir mūsų garbės reikalas tą išsaugoti ne tik dėl mūsų praeities, bet ir ateities kartoms. Būtina sisteminė apsauga, teisiniai mechanizmai ir valstybės atsakomybė“, – teigė V. Juozapaitis.

Kultūros viceministrė Lina Baublienė pristatė kuriamą Nekilnojamojo kultūros paveldo fondą. Enciklopedijos „Gabalėliai Lietuvos“ autorius Augustinas Žemaitis pasidalino JAV bei Kanadoje atliktų tyrimų rezultatais. Valstybinės kultūros paveldo komisijos pirmininkė dr. Vaidutė Ščiglienė papasakojo apie duomenų bazės „U-paveldas“ plėtrą. Kultūros paveldo departamento direktorius Vidmantas Bezaras ir Užsienio reikalų ministerijos Komunikacijos ir kultūrinės diplomatijos departamento direktorius Mindaugas Lašas pristatė konkrečius paveldo tvarkybos darbus.

Svarstant užsienio lietuvių heraldiką ir vėliavas, PLB atstovės Rasa Mauragis ir Dalia Henke paragino netaikyti biurokratinių kliūčių bendruomenių vėliavoms: „Labai prašau išbraukti, jeigu galima, iš viso kažkokį derinimą. Pasaulio lietuvių bendruomenės turi turėti laisvę naudoti savo istorinius simbolius ir vėliavas“, – sakė D. Henke. Lietuvos heraldikos komisijos pirmininkė Agnė Railaitė-Bardė patikino: „Noriu išreikšti palaikymą pasiūlymui dėl biurokratijos sumažinimo. Heraldikos komisija parengs gaires ir rekomendacijas, bet derinimas neturi tapti kliūtimi.“

Po posėdžio buvo priimtos dvi rezoliucijos:

Rezoliucija Nr. 12 „Dėl užsienyje esančio Lietuvai svarbaus nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos“. Vyriausybei siūloma paskirti atsakingą instituciją, sukurti nuolatinę išsaugojimo sistemą, skirti būtiniausią finansavimą Renhofo pilies Vokietijoje renovacijai ir paspartinti Kultūros paveldo fondo įsteigimą.

Rezoliucija Nr. 8 „Dėl užsienio lietuvių bendruomenių heraldikos ir vėliavų kūrimo ir naudojimo“. Siūloma supaprastinti vėliavų naudojimo tvarką diasporoje, netaikant perteklinio reguliavimo.

Viso posėdžio vaizdo įrašas

Pasiruošimas Lietuvos pirmininkavimui Europos Sąjungos Tarybai 2027 m.

Paskutiniajame rudens sesijos posėdyje komisija žvelgė į ateitį – Lietuvos pasiruošimą 2027 m. pirmininkauti Europos Sąjungos Tarybai (LT27).

PLB Kultūros komisijos pirmininkė iš Šveicarijos Jūratė Caspersen išangoje pabrėžė: „Būtų pats laikas ir mums pasižiūrėti, ir mūsų diasporos bei Lietuvos žmonėms daugiau praskleisti užuolaidą ir pasakyti, ko gi galime tikėtis. <...> Tapsime Europos parlamentinio dialogo širdimi.“

Seimo Švietimo ir mokslo komiteto pirmininkė Jurgita Šukevičienė akcentavo mokslo proveržį: „Mūsų vadovaujamas komitetas rengia parlamentinio matmens renginį 2027 m. gegužės 9–10 dienomis „Aukštojo mokslo indėlis į gyvybės mokslų ir tyrimų ekosistemos stiprinimą: Europos Sąjungos lyderystė diagnozuojant ir gydant retas ligas“. Tai bus istorinė galimybė parodyti Lietuvos mokslo galybę.“

Užsienio reikalų ministerijos Pirmininkavimo ES Tarybai grupės vadovė, ambasadorė Lyra Pušytė-Bastraum pristatė pirmininkavimo mastą.

„Lietuvos laukia didžiulis darbas, nes pirmininkavimo metu sulauksime dešimčių tūkstančių delegatų“, – teigė L. Pušytė-Bastraum. Užsienio reikalų ministerijos atstovė pabrėžė, kad prieš pirmininkavimą bus vykdoma kampanija „Mano Europa“ ir pakvietė išeiviją įsitraukti. „Kviečiame Pasaulio lietuvių bendruomenę tapti mūsų garsiakalbiu pasaulyje“, – ragino ambasadorė.

Seimo kanceliarijos pasirengimo pirmininkauti grupės vadovė Loreta Raulinaitytė informavo: „Seimo kanceliarija nuoširdžiai ruošiasi – Seime organizuosime 6 dideles tarpparlamentines konferencijas, priimsime apie 3 tūkstančius parlamentarų iš visos Europos.“ Kultūros ministro patarėjas Mantas Svečiulis pridūrė, kad sociokultūrinė programa apims šimtus renginių pasaulyje.

PLB pirmininkė Dalia Henke ir Australijos atstovė Rasa Mauragis užtikrino, kad diaspora pasirengusi tapti informaciniu garsiakalbiu visuose žemynuose.

Viso posėdžio vaizdo įrašas

[Medijų rėmimo fondo](#) (MRF) remiamas projektas „Pasaulio lietuvių informacinio atsparumo ir pilietinio pasirengimo didinimas: „Atspari diaspora – stipri Lietuva“

Jei norėtumėte publikuoti straipsnį prašome nekeisti straipsnio pavadinimo, nurodyti informacijos šaltinį, autorių ir projekto pavadinimą.